

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔՐԵԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքի 1998 թվականի հուլիսի 1-ի ՀՕ-248 (այսուհետ՝ Օրենսգիրք) 6-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 49-րդ և 50-րդ կետերով.

~~«49) Ծանուցագիր՝ թղթային կամ էլեկտրոնային փաստաթուղթ, ինչպես նաև դատական նիստի ժամանակ դատավորի կողմից արված հրապարակային հաղորդումը, որի վերաբերյալ առկա է ձայնագրություն, որով վարույթն իրականացնող մարմինն անձին հրավիրում է մասնակցելու որոշակի դատավարական գործողության կամ դատական նիստի:~~

«49) Ծանուցագիր՝ թղթային կամ էլեկտրոնային փաստաթուղթ է, որով վարույթն իրականացնող մարմինն անձին հրավիրում է մասնակցելու որոշակի քննչական կամ դատավարական գործողության կամ դատական նիստի:

~~«50) Ծանուցում՝ դատավարական գործողություն, որով անհրաժեշտության դեպքում քրեական վարույթն իրականացնող մարմինը կազմակերպում է սույն օրենսգրքով նախատեսված անձանց ներկայությունը քրեական դատավարությանը:»:~~

Հոդված 2. Օրենսգիրքը լրացնել նոր 24.1 գլխով.

**«Գ Լ ՈՒ Խ 24.1
ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐԸ**

Հոդված 174.1 Ծանուցման եղանակները

~~1. Քրեական վարույթն իրականացնող մարմինը պարտավոր է քննչական, իսկ անհրաժեշտության դեպքում նաև դատավարական գործողության կամ դատական նիստի մասին պատշաճ ծանուցել այն անձանց, ովքեր ունեն դրան մասնակցելու իրավունք կամ պարտականություն:~~

1. Քրեական վարույթն իրականացնող մարմինը պարտավոր է քննչական կամ դատավարական գործողության կամ դատական նիստի մասին պատշաճ ծանուցել այն անձանց, ովքեր ունեն դրան մասնակցելու իրավունք կամ պարտականություն:

2. Անձի ծանուցումը կատարվում է՝

- 1) թղթային ծանուցագրով.
- 2) էլեկտրոնային ծանուցագրով.

~~3) ծանուցվող անձի մասնակցությամբ կատարվող դատավարական գործողության կամ ընթացող դատական նիստի ժամանակ ծանուցման մասին հայտարարելով, եթե արձանագրությունը կազմվում է էլեկտրոնային եղանակով:~~

3) ծանուցվող անձի մասնակցությամբ կատարվող քննչական կամ դատավարական գործողության կամ ընթացող դատական նիստի ժամանակ ծանուցման մասին հայտարարելով և միաժամանակ համապատասխան արձանագրության մեջ այդ մասին նշում կատարելով:

Հոդված 174.2 Առանձին կատեգորիայի անձանց ծանուցման առանձնահատկությունները

~~1. Անչափահասը ծանուցվում է իր օրինական ներկայացուցչի միջոցով, իսկ հաստատությունում գտնվելու դեպքում՝ դրա վարչակազմի միջոցով:~~

1. Անչափահասը ծանուցվում է իր օրինական ներկայացուցչի միջոցով, իսկ հատուկ հաստատությունում գտնվելու դեպքում՝ դրա վարչակազմի միջոցով:

2. Անազատության մեջ պահվող անձը ծանուցվում է համապատասխան վայրի վարչակազմի միջոցով:

3. Զինձառայողը ծանուցվում է զորամասի հրամանատարության միջոցով:

4. Այլ պետության տարածքում բնակվող Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի չհանդիսացող անձին, բացի սույն օրենսգրքի 174.4-րդ հոդվածով նախատեսված կարգից, թղթային ծանուցագիրը կարող է ուղարկվել նաև Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարության միջոցով, եթե միջազգային պայմանագրով այլ կարգով սահմանված չէ:

Հոդված 174.3 Ծանուցագրի բովանդակությունը

1. Ծանուցագրում նշվում է են՝

1) հրավիրող մարմնի կամ պաշտոնատար անձի տվյալները.

2) հրավիրվող անձի անունը, ազգանունը, հասցեն և դատավարական կարգավիճակը.

3) ներկայանալու տեղը և ժամանակը (տարին, ամիսը, օրը և ժամը).

4) կատարման ենթակա քննչական կամ դատավարական գործողությունը.

5) հակիրճ տեղեկություններ հարուցված քրեական գործով վարույթի վերաբերյալ.

6) ծանուցումը ստացող անձի պարտականությունն այն հանձնելու հրավիրվող անձին.

7) անհարգելի պատճառով չներկայանալու իրավական հետևանքները, բացառությամբ սույն օրենսգրքի 448-րդ հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված դեպքի.

«8) ծանուցվողի վերաբերելի տվյալները, եթե հրավիրվողը ծանուցվում է այլ անձի կամ հաստատության միջոցով:

2. Տվյալ դատավարական կարգավիճակով առաջին անգամ հրավիրվող անձին հասցեագրված թղթային կամ էլեկտրոնային ծանուցագրին կցվում է հրավիրվողի կարգավիճակից բխող իրավունքների և պարտականությունների ցանկը:

Հոդված 174.4 Ծանուցագիրն ուղարկելը և հանձնելը

1. Ծանուցագիրը հանձնվում է քննչական կամ դատավարական գործողության կամ դատական նիստի օրվանից ոչ ուշ, քան երեք օր առաջ: Եթե քննչական կամ դատավարական գործողությունը կամ դատական նիստը ծրագրված չէ կամ չի կարող հետաձգվել, ապա ծանուցագիրը կարող է հանձնվել ներկայանալու նախորդ օրը կամ ներկայանալուց անմիջապես առաջ՝ դրանում նշելով ծանուցագիրն ավելի վաղ չհանձնելու պատճառը:

2. Թղթային ծանուցագիրն ուղարկվում է փոստով՝ պատվիրված նամակով կամ հանձնվում է անմիջականորեն: Եթե անձն առաջին անգամ է ծանուցվում, ապա թղթային ծանուցագիրը ուղարկվում է նրա մշտական բնակության վայրի կամ հաշվառման հասցեով, իսկ եթե այն հայտնի չէ, ապա աշխատանքի, ուսման կամ ծառայության վայրի հասցեով:

~~3. Թղթային ծանուցագիրը ստորագրությամբ հանձնվում է անձամբ ծանուցվողին, իսկ նրա ժամանակավոր բացակայության դեպքում՝ նրա հետ բնակվող ընտանիքի չափահաս անդամներից որևէ մեկին, հարևաններին, համատիրությանը կամ փոխանցվում է նրան՝ աշխատանքի կամ ուսման վայրի վարչակազմի միջոցով: Եթե թղթային ծանուցագիրն ուղարկվել է ծանուցվողի աշխատանքի կամ ուսման վայր, ապա այն հանձնվում է համապատասխան հաստատության վարչակազմի ղեկավարին կամ իրավասու աշխատակցին, ով պարտավոր է թղթային ծանուցագիրն անհապաղ հանձնել ծանուցվողին:~~

3. Թղթային ծանուցագիրը ստորագրությամբ հանձնվում է անձամբ ծանուցվողին, իսկ նրա ժամանակավոր բացակայության դեպքում նրա հետ բնակվող ընտանիքի չափահաս անդամներից մեկին կամ համատիրության աշխատողին: Եթե թղթային ծանուցագիրը ուղարկվել է ծանուցվողի աշխատանքի, ուսման կամ ծառայության վայր, ապա այն հանձնվում է համապատասխան հաստատության վարչակազմի իրավասու աշխատակցին: Թղթային ծանուցագիրը ստացողը պարտավոր է այն հանձնել ծանուցվողին:

4. Թղթային ծանուցագրի ստորագրության համար առանձնացված հատվածում ստացողը նշում է իր անունը, ազգանունը և ստացման ժամանակը, ինչը հաստատում է ստորագրությամբ: Եթե թղթային ծանուցագիր ստացողը ծանուցվողը չէ, ապա նա նշում է նաև ծանուցվողի հետ իր հարաբերության մասին:

5. Թղթային ծանուցագրի՝ ստորագրության համար առանձնացված մասը վերադարձվում է վարույթն իրականացնող մարմնին:

~~6. Էլեկտրոնային ծանուցագիրն ուղարկվում է ծանուցվող անձին այն դեպքում, երբ նա իր գրավոր համաձայնությունն է տվել էլեկտրոնային հաղորդագրության, այդ թվում՝ կարճ հաղորդագրությունը բջջային հեռախոսի կամ նամակը էլեկտրոնային փոստի միջոցով ստանալու վերաբերյալ: Էլեկտրոնային ծանուցագիրն ուղարկվում է ծանուցվող անձի նշած բջջային հեռախոսահամարին կամ էլեկտրոնային փոստին:~~

6. Էլեկտրոնային ծանուցագիրը ուղարկվում է ծանուցվող անձին այն դեպքում, երբ նա իր գրավոր համաձայնությունն է տվել այդ եղանակով ծանուցագիր ստանալու

վերաբերյալ: Էլեկտրոնային ծանուցագիրը ուղարկվում է ծանուցվող անձի գրավոր հայտնած էլեկտրոնային փոստի հասցեով կամ հեռախոսահամարով:

~~7. Սույն հոդվածի 6-րդ մասում նշված համաձայնությունը ստանալու դեպքում, քրեական վարույթն իրականացնող մարմինը համապատասխան անձանց ներկայացնում է այն պաշտոնական էլեկտրոնային հասցեն և հեռախոսահամարը, որից կուղարկվի ծանուցումը:~~

~~78. Ծանուցումը էլեկտրոնային հաղորդագրության կամ էլեկտրոնային փոստի միջոցով ուղարկելու դեպքում՝ վարույթն իրականացնող մարմինը տպում և քրեական գործին է կցում էլեկտրոնային հաղորդագրությունը կամ էլեկտրոնային նամակը:~~

Էլեկտրոնային ծանուցագիր ուղարկելու դեպքում վարույթն իրականացնող մարմինը տպում և քրեական գործին է կցում էլեկտրոնային հաղորդագրությունը կամ նամակը:

9.8 Էլեկտրոնային ծանուցման դեպքում ծանուցվողը մեկ օրվա ընթացքում պարտավոր է հաստատել ծանուցման փաստը: Եթե ծանուցման ստացումը չի հաստատվում այն ուղարկելուց հետո երկու օրվա ընթացքում, ապա ծանուցագիրն ուղարկվում է պատվիրված նամակով՝ հանձնման մասին ծանուցմամբ կամ հանձնվում է ծանուցվողին՝ ստացականով:

Հոդված 174.5 Ծանուցագիրն ընդունելուց հրաժարվելու հետևանքները

~~1. Ծանուցագիրն ընդունելուց հրաժարվելը հավասարեցվում է այն հանձնված լինելուն, եթե ծանուցագիրը ստանալուց հրաժարվում է ծանուցագրի անմիջապես հասցեատերը և այդ մասին ծանուցագիր հանձնողը նշում է կատարում ծանուցագրի վրա, որը վերադարձվում է քրեական վարույթ իրականացնող մարմին:~~

1. Եթե թղթային ծանուցագիրը ստանալուց հրաժարվում է հրավիրվող անձը, ծանուցագիրն ընդունելուց հրաժարվելը հավասարեցվում է պատշաճ ծանուցված լինելուն: Ծանուցագիրը հանձնողը ծանուցագիրն ընդունելուց հրաժարվելու մասին նշում է կատարում ծանուցագրի՝ ստորագրության համար հատկացված մասում և ծանուցագիրը վերադարձնում է վարույթն իրականացնող մարմին:

Հոդված 174.6 Ծանուցման պատշաճությունը

1. Ծանուցումը պատշաճ է, եթե՝

1) թղթային ծանուցագիրը ստացել է անձամբ ծանուցվողը.

2) թղթային ծանուցագիրը ստացվել է ծանուցվողի կողմից նշած հասցեով.

3) թղթային ծանուցագիրը ստացողը գրավոր հաստատել է այն ծանուցվողին հանձնելու փաստը.

4) թղթային ծանուցագիրը վերադարձվել է վարույթն իրականացնող մարմնին՝ ծանուցվողի կողմից այն ընդունելուց հրաժարվելու մասին նշումով, եթե ծանուցագիրը հանձնողը վարույթով չչահագրգռված անձ է.

~~5) առկա է ծանուցվող անձի նշած բջջային հեռախոսահամարին կամ էլեկտրոնային հաղորդագրության միջոցին ուղարկված էլեկտրոնային ծանուցագիրը ստանալու մասին էլեկտրոնային հավաստում:~~

5) առկա է ծանուցվող անձի գրավոր նշած հեռախոսահամարով կամ էլեկտրոնային փոստի հասցեով ուղարկված էլեկտրոնային ծանուցագիրը ստանալու մասին էլեկտրոնային հավաստում.

~~6) առկա է ծանուցվող անձի պաշտոնական էլեկտրոնային փոստի հասցեով ուղարկված էլեկտրոնային ծանուցագիրը ստանալու մասին էլեկտրոնային հավաստում:~~

67) դատական նիստում ձայնային արձանագրմամբ ամրագրվել է ծանուցման փաստը.

7) Ծանուցվողը քննչական կամ դատավարական գործողության արձանագրության մեջ ստորագրությամբ հաստատել է ծանուցումը ստանալու փաստը:

~~**Հոդված 174.7 Քրեական վարույթն իրականացնող մարմնին հասցեի, բջջային հեռախոսահամարի, էլեկտրոնային հասցեի կամ էլեկտրոնային հաղորդագրության միջոցի փոփոխության մասին հայտնելու պարտականությունը**~~

~~1. Ծանուցվող անձինք պարտավոր են քրեական վարույթն իրականացնող մարմնին հաղորդել գործի քննության ընթացքում նախորոք հայտնած իրենց հասցեի, բջջային հեռախոսահամարի, էլեկտրոնային հասցեի կամ էլեկտրոնային հաղորդագրության միջոցի փոփոխության մասին:~~

~~Հոդված 174.7. Քրեական վարույթն իրականացնող մարմնին հասցեի, հեռախոսահամարի կամ էլեկտրոնային փոստի հասցեի փոփոխության մասին հայտնելու պարտականությունը~~

~~1. Ծանուցվող անձինք պարտավոր են քրեական վարույթն իրականացնող մարմնին հաղորդել գործի քննության ընթացքում նախորոք հայտնած իրենց հասցեի, հեռախոսահամարի կամ էլեկտրոնային փոստի հասցեի փոփոխության մասին:~~

Հոդված 174.8 Ներկայանալու պարտականությունը և կանչով չներկայանալու հետևանքները

1. Պատշաճ ծանուցմամբ հրավիրված անձը պարտավոր է դատավարական գործողության կատարման վայր կամ դատական նիստի ներկայանալ նշանակված ժամին կամ վարույթն իրականացնող մարմնին նախապես իրազեկել չներկայանալու պատճառների մասին:

~~2. Անհարգելի պատճառով չներկայացած անձի նկատմամբ կարող են կիրառվել սույն օրենսգրքով նախատեսված հարկադրանքի միջոցներ:»:~~

~~2. Անհարգելի պատճառով չներկայացած անձի նկատմամբ կարող է կիրառվել սույն օրենսգրքի 153-րդ հոդվածով նախատեսված հարկադրանքի միջոցը:»:~~

Հոդված 3. Ուժը կորցրած ճանաչել Օրենսգրքի 205-րդ հոդվածը:

Հոդված 4. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող վաթսուներորդ օրը: